

Iktató szám: 164746/12.06.2024

Jóváhagyta:

BELSŐ JELENTÉS
A KALÁKA PROGRAMRÓL

Előkészítette:

Láttamozta:

Ezt a jelentést a Főépítész Igazgatóság, Helyi Közigazgatási Osztálya készítette

TARTALOMJEGYZÉK

1. Témakör, probléma, feladat	3
2. Helyzetelemzés	5
3. Következtetések.....	7
4. Csatolmányok	8

1. Témakör, probléma, feladat

A KALÁKA PROGRAM újraindítása – KÖZÖSSÉGET ÉPÍTÜNK

Mi a kaláka?

Mik a kaláka előnyei?

A kaláka a legismertebb társasmunkák egyike, amelynél a közösség tagjai vagy bizonyos csoportjai, tagjuknak vagy egy közösségi intézménynek szívességből vagy kölcsönösségi alapon munkát végeznek, s amelynél a segítők együtt, egyszerre, társaságban, s rendszerint szórakozással egybekapcsoltan dolgoznak.

A közösség bármelyik tagja akármikor visszahívhatja a megsegítettet, s az a munka visszaadását, a kalákában való részvételt kötelességének tartja.

A kalákáknál éppen az önkéntes jelleg miatt kap nagy szerepet a szórakozás.

Annak ellenére, hogy a kalákához a munkán kívül még számos funkció tapad, a kalákák a legtermelékenyebb munkaszervezeti formák között foglalnak helyet.

A kaláka szervezésének módja, a munka lefolyása, s a benne érvényesülő munkamegosztás a résztvevők feladatköre, a különböző hozzátapadó munkán kívüli funkciók a kalákát a legösszetettebb munkaszervezeti fajtává teszik.

A kaláka megléte valamely közösségben a közösség egységét, bizonyos fokú homogenitását jelzi. Ezzel magyarázható, hogy a kaláka a nagyobb településeken – a házépítést leszámítva – már a múlt században kezd háttérbe szorulni, gazdasági súlyából veszíteni, s legfeljebb bizonyos társadalmi rétegeken belül, azonos vagyoni helyzetűek között van valamelyes jelentősége.

Ezzel szemben Erdély kisebb településein, a nagyobb városoktól távol még századunkban is az egész falura kiterjedt a kalákában résztvevők köre.

A kaláka a cserének egyik típusa, melynek során a közösség tagjai elvégzik a munkát egymás számára, arra törekedve, hogy a cserében részt vevők mindegyike megközelítően egyenlően adjon és kapjon munkát. Ez felfogható egy olyan cseresorozatnak, amelyben egyidejű és különidejű csoportok kapcsolódnak össze egy hálózattá.

A hálózat azonban több mint munkaszervezet. Akkor is létezik, amikor kaláka éppen nem történik. Sőt általában a hálózat egésze sohasem aktív, mindig csak egyes részei lépnek működésbe attól függően, hogy a hálózatba tartozó tagok melyik csoportjában válik szükségessé a kaláka, és ezt mely tagokkal való korábbi kapcsolataik mentén tudják és kívánják (azok viszonzási képességének pillanatnyi állapota és a köztük lévő egyensúly helyzete függvényében) biztosítani.

A kaláka működése szempontjából a hálózat egyfelől mint a viszonzás bizonytalanságát csökkentő tényező, másfelől mint az "illendő viselkedést" kontrolláló szervezet fontos. Az előbbi azt jelenti, hogy a hálózat a cserékben részt vevők számára olyan munkaerőtárház, amelyhez – ha a szükség úgy kívánja – fordulni lehet kalákapcsolatok létrehozása céljából. Létezése a tagok mint gazdasági egységek számára azt jelenti, hogy a kalákaival mint a külső munkaerő megszerzésének egyik lehetséges módjával hosszú távon számolhatnak, mert mások is ezt teszik, tehát lesz kivel kalákázni a jövőben is.

Nó a kaláka alkalmazásának "hasznossága" azáltal, hogy minél több a potenciális kalákatárs, annál könnyebb társat találni a kalákához. A hálózat ugyanakkor vonatkozási csoportot is jelent a tagok számára. Ehhez megvan a szankcionáló képessége, képes a hagyományok átmentésére, illetve a kaláka működtetésének módját, az összemérés-nylvántartás technikáját a következő generációk számára is megtanítani.

A lényeg, hogy a kaláka lehetővé teszi, hogy a tagoknak ne kelljen egy építés nagy munkája során önkizsákmányolnia, hanem kölcsönözhet a kalakahálózatból munkát, amelyet részben már előre ledolgozott, részben majd viszonz. A kaláka és a piaci munka költségviszonyait nemcsak az időbeli szétteríthetőség módosítja a kaláka javára. A kaláka költségeit csökkenti az is, hogy:

- a kalákához kapcsolódó altruista munka csökkenti a munkaköltségeket;
- a kaláka olcsó (ha nem is ingyenes), a kalákamunka kieső jövedelme is alacsony lesz, a munka hatékonyságának növelése, a mezőgazdaságban olcsóbb termelés;
- kalákamunkára gyakran olyan töredék munkaidők is alkalmasak, amelyek jövedelemszerzésre nem lennének alkalmasak. Így "szabad idő" használható fel munkavégzésre, ami szintén csökkenti a kalákamunka kieső jövedelmét;
- a kaláka társadalom- és munkaszervezetének is vannak költségcsökkentő elemei. Ilyen az ital-ételfogyasztás ceremóniális jellege, ami nem csupán a munka "fizetsége", hanem egyben olyan beruházás is, ami a társadalmi kapcsolatok rendszerét fenntartjamegőrzi.

2. Helyzetelemzés

Hargita Megye Tanácsa Kaláka Programja **HARGITA MEGYEI KALÁKA A GYERMEKEINKÉRT** néven indult 2013 szeptemberében.

Célja, eleinte, legfőképpen az oktatási intézmények működési engedélyével kapcsolatos problémák megoldása volt. 2014-ben a kultúrházakra is kiterjedt a program.

A 273-as számú törvény 2006-ból, a 15. cikkelye arra adott lehetőséget, hogy a polgármesteri hivatalok indokolt kérés alapján a megyei tanács tartalékalapjából a rendkívül nehéz helyzetbe került helyi közösségeket támogassák.

Hargita Megye Tanácsa ezzel a kezdeményezéssel a megye azon tanintézeteit – óvodákat, napköziket, iskolákat – segítette, amelyek nem kaptak működési engedélyt, mivel nem volt pénzüik az ehhez szükséges felszerelés biztosítására. Mindez kalákarendszer keretében valósult meg, elsősorban az építkezési anyagokra, valamint szaniterekre lehetett pályázni.

Az igények felmérésében részt vállalt:

- Hargita Megye Tanácsa főépítészeti igazgatósága
- Állami Építési Felügyelőség Hargita megyei irodája
- Hargita Megyei Tanfelügyelőség
- Prefektusi Kollégium
- Hargita Megye Közegészségügyi Igazgatóság (DSP)
- Megyei valamint Helyi Vészhelyzeti Felügyelőség (ISU)

A kivitelezésnél részt vállalt:

- a helyi polgármesteri hivatal
- a helyi közbirtokosság
- a tanári kar
- gyerekek
- a megyei valamint helyi tanácsosok
- a lakosság.

A problémák több mint felét a:

- nem megfelelően felszerelt mosdók jelentették,
- 18 % esetében nem volt iható víz,
- ezen kívül pedig a villamos hálózat hiánya, a rossz állapotú tetőzet, mindez főleg a kisebb falvakban

A vidéki óvodák 39 % nem rendelkezett működési engedéllyel.

A városi elemi iskolák 2,3 %-nak nem volt engedélye, míg vidéken ez az arány 33 %.

A program keretén belül 68 tanintézmény részesült támogatásban Hargita Megye Tanácsa által, melynek összértéke 1.114.280 lej volt, térségenként a következőképpen:

Udvarhely – Keresztúr térség: 430.400,00 lej

Csík térség – 539.780,00 lej

Gyergyó térség – 144.100,00 lej

***Csatolva egy összesítő táblázat minezekekről. (A jelentéshez csatolva egy összesítő Hargita Megye Tanácsa által támogatott kultúrotthonokról)**

Példák:

- A gyergyócsomafalvi Csalóka óvoda egészségügyi engedélyének megszerzéséhez felújítási munkálatokra volt szükség, amit összefogással, kalákában valósítottak meg a helybeliek, többek között Hargita Megye Tanácsa támogatásával, amely a kalákákat kezdeményezte.
- Kalákában újították fel a fenyőkúti tanintézeteket és a kultúrotthont. Megújult Fenyőkút óvodájának, iskolájának és művelődési otthonának az épülete, amit Hargita Megye Tanácsa a kalákaprogramja révén támogatott.
- Új tető került az újtusnádi kultúrotthonra, A napokban újul meg az újtusnádi kultúrotthon tetőzete, a javításokat Hargita Megye Tanácsa kalákaprogramja keretében végzik. Az épületen a községbeliek dolgoztak a helyi önkormányzat szervezésében.
- Bem József Általános Iskolában elvégzett felújítási munkálatok, a sportcsarnok feljavítása 188.803 lejbe került, Hargita Megye Tanácsa 89.100 lejjel járult hozzá költségekhez, a fennmaradó 99.703 lejt Újszékely Község Tanácsa biztosította.

Ezenkívül az iskola további 76.000 lejben részesült a megyei tanács kalákakezdeményezése jóvoltából, amelyből a szigetelést és a tetőszerkezet javítását finanszírozták.

- Kaláka a nagytusnádi Olt-hídnál, Hargita Megye Tanácsának támogatásával valósult meg az a közösségi munka, amelyet a nagytusnádi Olt-hídnál végeztek. Kalákában, helyi összefogással sikerült feljavítani a hidat.
- Bögözben a tűzoltóállomás épületének bővítését a megyei tanács 16.000 lejjel támogatta, a munkálatokat kalákában végezték a helyiek.
- Hargita Megye Tanácsa 8.000 lejt utalt ki kalákára a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnázium számára, amelyből az iskola kerti padokat és facsometéket vásárolt, az iskola udvarának szebbé tétele céljából.
- Újszékelyen és Csíkszentsimonban is biztonságosabb, szebb épületben kezdik a tanévet az iskolások Hargita Megye Tanácsa iskolák és kultúrotthonok felújítását célzó Kaláka programja révén. Újszékelyen a Bem József Általános Iskola tetőszerkezetét javították meg. A munkálatokban pedagógusok, szülők, nagyszülők, a polgármester, önkormányzati képviselők, helyi mesteremberek, közmunkások együtt dolgoztak.

<https://kalaka.hargitamegye.ro/>

3. Következtetések

Hargita Megye Tanácsa Kaláka Programja törvényes keretek között zajlott, hasznosnak bizonyult.

2015 után nem találtam információt, megszűnt a program. Az okait én nem ismerem.

A programot folytatni kell, a Kaláka programnak előnyei vannak.

A jogszabályban erre vonatkozólag nem történt módosítás.

A 273/2006 törvény 15. cikkelye alapján,

A szolidaritás elve

(1) A helyi költségvetési politikák felhasználhatók a közigazgatási-területi egységek támogatására, valamint a rendkívül rászoruló helyzetben lévő fizikai személyek

támogatására, a költségvetési tartalékalapból származó összegek kiutalásával a helyi költségvetésből.

4. Csatolmányok

Csíkszereda, 2024.04.24.

Kultúrotthonnal kapcsolatos						
Ország	Beruházás megnevezése	Beruházás helye	Odaitélt összeg RON	Munkálat státusa	Megvalósítás ideje	Megjegyzés
1	Reparații exterioară la casa de cultură a Primăriei Orașului Bălan	Bălan	12.000,00	nincs még elkezdve		kérnek célirányos elköltésről szóló papírt
2	Reabilitarea Căminului Cultural Ineu	Karcfalva(Jenőfalva)	24.000,00	nincs még elkezdve	2014. nov. 30-ig befejezik	
3	Schimbare acoperiș casa de cultură Fitod	Csíkszentlélek(Fitód)	8.000,00	nincs még elkezdve, faanyag hiánya és kedvezőtlen	2014. augusztus 1. - október 15.	
4	Renovarea interioară a Căminului Cultural din satul Gârciu	Csíkrákos(Göröcsfalva)	8.000,00	még nincs elkezdve	2014. október-november	
5	Reparații vestiar și scenă la casa de cultură Sâncrăieni	Csíkszentkirály	3.000,00		2014. szeptember-október	
6	Cămin Cultural Sânsimion - Reparații acoperiș	Csíkszentsimion	28.000,00	nincs elkezdve	2014. szept. 30-ig	
7	Schimbare acoperiș casa de cultură Tușnad Nou	Tușnádfalu	28.000,00		2014. aug. 1. - aug. 31.	
8	Finalizarea lucrărilor de acoperire a casei	Tușnádfalu(Csíkverebes)	28.000,00		2013. jún. 1. - 2014.	
9	Casa de Cultură Betești-Lucrări de înlocuire uși și ferestre, reabilitare sală	Székelykeresztúr(Betfalva)	28.000,00	folyamatban a közbeszerzés	2014. július folyamán	
	Székelykeresztúr(Fiatfalva)			nincs elkezdve		lehívott összegek függvényéb

10	Siklódi Kulturotthon tetőszerkezetének feljavítása	Etéd(Siklód)	28.000,00	elkezdve	2014. jún. 10-szept. 17.	
11	Reparații curente și modernizare la bucătăria Căminului cultural Andreeni	Szentábrahám (Magyarandrásfalva)	12.000,00	befejezve	2014. márc. 6.-vége	
	Szentábrahám(Csekefalva)			folyamatban	2014. jún. 23.-	
12	Căminul Cultural Sütő András Capalnita	Kápolnásfalú	1.000,00	nincs elkezdve	2014. szept 15. - szept. 30.	
13	Cămin cultural Fantana Brazilor	Korond(Fenyőkút)	12.000,00	nincs elkezdve	2014. aug. 1-2016. márc. 30	
14	Cămin cultural Atia	Korond(Atyha)	12.000,00			
15	Székelymuzsnai Művelődési Ház felújítása	Székelyderzs(Székelymuzsna)	28.000,00	nincs elkezdve	2014. okt.-dec. 31	korábban csempézték a termet,
	Derzsi Kultúrház	Székelyderzs		el van kezdve	2014. márc. 14-	
16	Cămin cultural Lueta	Lövete	12.000,00	elkezdve	2014. márc.30-szept. 1	festés befejezve, színpadi kellékek és hangosító rendszer ezután
17	Căminul cultural Mugeni-reparații interioare și exterioare	Bögöz	15.000,00	befejezve	2014. máj. 1-júl. 18	
18	Căminul cultural Dobeni-reparații interioare și exterioare, reparații acoperiș	Bögöz(Székelydobó)	25.000,00	befejezve	2014. jún. 5.-jún. 25	

19	Căminul cultural Tăietura-reparații interioare și exterioare,renovare pardoselei	Bögöz(Vágás)	10.000,00	nincs elkezdve	2014.aug. 1-ig befejezik	csempe megvéve, júl. 15-én közbeszerzik a faanyagot
20	Lutița-reparații interioare și exterioare,renovarea scenei	Bögöz(Agyagfa lva)	19.000,00	elkezdve	2014. jún. 27-aug. 1.	
21	Căminul cultural Petofi Sandor din Praid	Parajd	12.000,00			
22	Căminul cultural din Ocna de Sus	Parajd(Felsősf falva)	12.000,00		2014. júl. 30- szept.30	
23	Căminul cultural din Ocna de Jos	Parajd(Alsósóf alva)	9.000,00	ma kezdődik	2014. júl. 30- szept.30	
24	Hidegkúti Kultúrotthon- tetőszekezet felújítás	Románandrásf lva(Hidegkút)	12.000,00			
25	Kissolymosi Kultúrotthon- tetőszekezet felújítás	Románandrásf lva(Kissolymos)	12.000,00	elkezdve	2014. júl. 21. -	
26	Reabilitare Cămin Cultural Șimonești	Siménfalva	28.000,00	nincs elkezdve	2014. szept. 1.- nov. 30.	
27	Căminul cultural Medișorul Mare- reparații interioare	Siménfalva(M edesér)	11.000,00	nincs elkezdve	2014. aug. 1.-aug. 31.	
28	Căminul cultural Cehețel-renovare tavan și a circuitului electric	Siménfalva(Cs ehétfalva)	12.000,00	nincs elkezdve	2014. aug. 1.-aug. 31.	
29	Căminul cultural Bențid-reparații exterioare și interioare	Siménfalva(Be ncéd)	12.000,00	el van kezdve	2014. jún. 1. - aug. 15.	

	Székelyszentmihályi kultúrotthon konyha és mellékhelyiségek felújítása, nyílászáró csere	Siménfalva(Szentmihály)		befejezve	2014. május 1.	
30	Dotare bucatarie camin cultural	Varság	12.000,00	elkezdve	2009. okt. 1-2014. aug. 31	
31	Caminul cultural din Subcetate	Zetelaka(Zetevár)	21.000,00	nincs elkezdve	2014. aug. 1-aug. 15	
32	Construirea unei magazii, loc de depozitare a materialelor din caminul cultural	Vasláb	5.000,00			nem küldték vissza, mert máshol pályáznak
33	Lázár István Kultúrotthon felújítása	Gyergyóújfalu	28.000,00	hátravan a tetőjavítás	2014. tavasza - 2014. okt. 1.	

Programul „Clacă în folosul copiilor noștri” - județul Harghita, zona Gheorgheni

Loc.	Persoana juridică	Unitatea de învățământ	Cerere pentru:	Suma cerută	Suma aprobată	Suma virată	Contribuție UAT	Sponsorii / Școala	Data clăcii / Lucrări efectuate
Ditrău	Sc. Gimn. Siclodi Lorinc	Grădinița Eszterlanc	grup sanitar	5.468	5.200	5.200	2.000	4.000	21-25.10.2013
	Liceul Tehnologic Puskas Tivadar	Grădinița nr. 1	instalatii de apa, grup sanitar	5.829	9.000	9.000	2.000	1.800	25.11-04.12.2013
		Grădinița Tilalmas	grup sanitar	2.914					
Ciumani	Sc. Gimn. Kollo Miklos	Grădinița cu prog. prelungit Csaloka	autorizare bloc alimentar	25.426	25.000	25.000			30.10.2013, ora 9:00 / 25 persoane, o ușă de intrare, 2 uși interioare, o terasă acoperită
Gheorgheni	Sc. Gimn. Kos Karoly	Grădinița Pitypang	reparatia acoperisului si tavane	10.533	7.600	7.600		700 buc de țigle, 50 ml șipci Pentru țigle și 10	17.12.2013, ora 10:00 / 35 persoane Schimb acoperiș: lucru manual 35 persoane, 700 buc de țigle Reabilitarea sălilor de grupe și schimbarea acoperișului
		Grădinița Szazsorszep	functionarea grup alimentar	12.403	6.000	6.000			
Borsec	Lic. Teh. Zimmethausen		acoperis sala de sport	30.000	19.700	19.700			13.12.2013 / 20 persoane - Cumpărare materiale pentru sistemul de încălzire Schimb acoperiș, lucru manual
		Sc. Gen. Filpea	continuarea forajului de la 60 pana la 80 m	6.500	6.500	6.500			Lucrarile au fost efectuate in perioada 1 noiembrie -6 decembrie 2013. Au fost efectuate lucrari la scoliele din Filpea si
		Sc. Prim. Filpea							

Subcetate	Liceul Miron Cristea	Sc. Prim Călnaci	foraj put apă, împărțuire scoala	28.700	25.800	25.800	0	Au fost folositi voluntari pentru diverse activitati.	Calnaci.Lucrarile efectuate cuprind urmatoarele:-lucrari de foraj pentru alimentarea cu apa la o adancime de 80 ml efectuata cu o firma specializata; sapaturi pentru amenajare caminul de apa(unde vor fi racordate toate tevile si se va pune pompa de apa,etc) , efectuate cu munca voluntara; lucrari de imprejmuire -gard pentru scoala din Filpea (aprox 170 ml) si Calnaci (aprox 151 ml);-gardul este confectionat din stalpi metalici care au fost batuti in pamant, iar la porti sa folosit si beton pentru ancorarea stalpilor; lucrari de montare, taiere ,sudare la portile de acces, montaj panouri gard metalic;-portile au fost confectionate din metal de catre volutari; numarul de voluntari care au participat la lucrari au fost de 10-15 , in medie pe zilele de lucru.
Toplița	Sc. Gen. Andrei Șaguna		instalatie sanitara	17.000	17.000	17.000		Au fost folositi voluntari pentru diverse munci	Banii alocati au fost cheltuiti pentru achitionare materiale necesare pentru executarea lucrarilor.Au fost efectuate urmatoarele lucrari: -lucrari de zidarie; lucrari de tencuit peretii interiori ai grupurilor sanitare; lucrari turnare beton si turnare sapa pentru nivelare; placare cu gresie si faianta pe suprafetele aferente grupurilor sanitare; schimbare instalatii sanitare; au participat in medie un grup de 10 oamnei la lucrarile efectuate pe parcusul a mai multe zile calendaristice.

Gălăuțaș	Sc. Gimn. Dumitru Gafton	Grădinița sat Gălăuțaș	grup sanitar	10.906	10.000	7.400	10.000	Manopera este acoperită cu munca desfășurată de voluntari	S-au primit efectiv 7400 lei din care s-au utilizat 5707,39 lei pentru achiziție de materiale necesare investiției, iar suma de 1692,61 lei a fost restituită. Materiale au fost achiziționate, iar lucrările vor fi finalizate în anul curent (2014), lucru specificat și în cerere (în scris către CJH). Banii primiți de la CJH, au fost folosiți strict la achiziționarea de materiale pentru amenajarea de grupuri sanitare. Lucrările vor fi finalizate anul acesta. În prima fază pentru aceste lucrări au participat la clacă un număr de 6 oameni care au săpat un șanț pentru racordarea la canalizare. Această etapă a presupus următoarele: săpat șanț, efectuare racorduri instalație canalizare, astupat șanț
Voșlăbeni	Sc. Gimn. Teodor Chindea		instalații sanitare	10.190	10.200	10.200	1.000	1.000	Banii de la CJH au fost cheltuiți pentru achiziție materiale. Lucrarea este finalizată în proporție de 95%, urmând ca după dezgheț să se finalizeze, deoarece altfel timpul nu permite efectuarea lucrărilor rămase. miercuri 22 ianuarie 2014
Tulgheș	Sc. Gimn. Tulgheș	Sc. Prim. Poiana Veche	amenajare grup sanitar	4.731	4.700	4.700	Sprijin la lucrările pentru apă, canal, electrice	Asociația Crescătorilor de Animale ACA Tulgheș a promis sprijin pentru	Lucrările se vor efectua după perioada de îngheț, probabil în lunile martie-aprilie 2014 Banii primiți de la CJH au fost folosiți pentru achiziționare de materiale. Lucrările efective vor fi făcute cu munca voluntară atunci când timpul va permite acest lucru.

TOTAL

144.100